

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.410.005.02.2021

Pani
Małgorzata Gośniowska-Kola
p. o. Dyrektor Generalny
Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa
ul. Karolkowa 30
01-207 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/050 – Promocja polskiej żywności za granicą

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Gośniowska-Kola, p.o. Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, od 29 października 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Grzegorz Pięta, p.o. Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, od 6 marca 2019 r. do 28 października 2020 r. Piotr Serafin, p.o. Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, od 3 lipca 2018 r. do 5 marca 2019 r. Witold Strobel, Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, od 1 września 2017 r. do 2 lipca 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa zadań na rzecz promocji polskiej żywności za granicą
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 do dnia zakończenia kontroli z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	1. Małgorzata Czuchryta, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KRR/21/2021 z dnia 16 sierpnia 2021 r. 2. Dariusz Marszałek, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KRR/23/2021 z dnia 16 sierpnia 2021 r. 3. Maciej Kucharski, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KRR/22/2021 z dnia 16 sierpnia 2021 r. (akta kontroli str.1-3, 2631-2633)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa prawidłowo realizował zadania na rzecz promocji polskiej żywności za granicą polegające na:

- wspieraniu rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą na podstawie z art. 9 ust. 2 pkt 17 ustawy o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa;
- uczestnictwie w branżowym programie promocji realizowanym w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020;

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

- realizacji zadań dotyczących poddziałania 3.2 „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” w ramach działania 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i mechanizmu Wspólnej Polityki Rolnej „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”.

Efektom realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa działań promocyjnych było m.in. zorganizowanie przez KOWR w latach 2018–2021 (I półrocze) 58 stoisk narodowych, 39 zagranicznych misji handlowych oraz 11 misji przyjazdowych zagranicznych kontrahentów, importerów i dziennikarzy. Zauważyć należy, że liczba zrealizowanych przedsięwzięć mających na celu promocję polskiej żywności w 2020 r. spadła w odniesieniu do 2019 r. ponad dwukrotnie, co spowodowane było wystąpieniem pandemii COVID-19.

Zbadane wydatki ze środków budżetu państwa dokonane były w sposób celowy i gospodarny, zgodnie z przeznaczeniem oraz przepisami prawa. W latach 2018-2019 osiągnięto zakładany poziom wykonania mierników określonych w budżecie zadaniowym, a nieosiągnięcie zaplanowanego na 2020 r. poziomu wynikało z przyczyn niezależnych od KOWR.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa był przygotowany organizacyjnie i kadrowo do realizacji zadań w zakresie promocji polskiej żywności za granicą. Działalność promocyjna była prowadzona przez KOWR na podstawie *Strategii promocji żywności Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi* oraz wdrożonych na jej podstawie planów operacyjnych na lata 2018, 2019 i 2020.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na nieopracowaniu wieloletniego planu zagranicznych działań promocyjno-informacyjnych KOWR, co było niezgodnie z regulaminem organizacyjnym Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1. Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (dalej Krajowy Ośrodek lub KOWR), zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa⁴ jest państwową osobą prawną powołaną w celu wspierania polskiego eksportu produktów rolno-spożywczych oraz promocji i zwiększenia konkurencyjności polskiej żywności za granicą.

Działania KOWR w zakresie promocji polskiej żywności za granicą zostały określone w „Strategii polskiej żywności Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi” (dalej: *Strategia polskiej żywności lub Strategia*), w której Krajowy Ośrodek uznany został za główną instytucję wdrażającą instrumenty polityki promocji w sektorze rolno-spożywczym i prowadzącą działania promocyjne. W *Strategii* założono, że działania KOWR w zakresie promocji żywności za granicą miały polegać na:

- wspieraniu rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą na podstawie z art. 9 ust. 2 pkt 17 ustawy o KOWR⁵;
- uczestnictwie w działaniach promocyjnych w ramach branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych⁶, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020⁷;

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 481, dalej ustawa o KOWR.

⁵ Dalej: Wspieranie rozwoju zagranicznej współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego.

- realizacji przedsięwzięć w ramach poddziałania 3.2 „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” (dalej: poddziałanie 3.2) w ramach działania 3. „Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (dalej: PROW 2014-2020);
- realizacji przedsięwzięć w ramach mechanizmu Wspólnej Polityki Rolnej (dalej: WPR) „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”;
- obsłudze funduszy, o których mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych⁸.

(dowód: akta kontroli str. 2860)

W KOWR ustalono podział obowiązków związanych z planowaniem, realizacją i monitorowaniem promocji polskiej żywności za granicą. Zadania związane z planowaniem, przygotowaniem i obsługą zagranicznych wydarzeń promocyjnych i informacyjnych, wspieraniem rozwoju zagranicznej współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego, realizacją branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych, a także realizacją zadań wynikających z mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” i realizacją zadań wynikających z art. 9 ust. 1 pkt. 2 ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych realizował Departament Wspierania Eksportu⁹ (dalej: DWE). Liczba pracowników DWE w okresie objętym kontrolą pozostawała na niezmienionym poziomie i wyniosła 28 osób.

Zadania wynikające z art. 6 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020¹⁰ dotyczące poddziałania 3.2 były realizowane przez Wydział PROW w Departamencie Wspierania Konsumpcji (dalej: DWK). Do 15 maja 2018 r. wydział ten wchodził w skład Departamentu Rozwoju¹¹. Liczba pracowników tego wydziału w okresie objętym kontrolą, zwiększyła się z pięciu do siedmiu osób.

Pracownicy DWE i DWK (tj. Wydziału PROW) brali udział w szkoleniach, której tematyka obejmowała takie zagadnienia jak: kursy językowe oraz szkolenia dotyczące m.in. działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych, nieprawidłowości i nadużyć finansowych w zakresie zadań delegowanych do KOWR (edycja: 2018, 2019, 2020), a w przypadku pracowników DWK dodatkowo w zakresie rozliczania projektów unijnych oraz obsługi wniosków o płatność w ramach poddziałania 3.2.

(dowód: akta kontroli str. 932-1236, 1277-1329)

⁶ Branżowy program promocji polskich specjalności żywnościowych był realizowany przez KOWR na podstawie umowy (nr II /558/P/50005/200/DPE/16) z dnia 15 września 2016 r. zawartej z Ministerstwem Rozwoju o partnerstwie przy wspólnej realizacji projektu pozakonkursowego pn. Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand poddziałanie 3.3.2 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Umowa obowiązywała do 30 czerwca 2019 r. Aneksem nr 3 do ww. umowy przedłużono jej obowiązywanie do 31 stycznia 2020 r., a aneksem nr 4 – do 31 stycznia 2023 r. (dalej: branżowy program promocji polskich specjalności żywnościowych lub branżowy program promocji).

⁷ Poddziałanie 3.3.2 „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand” w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (dalej: POIR).

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 43, ze zm.

⁹ Zgodnie z § 30 Regulaminu organizacyjnego (nadanego przez Dyrektora Generalnego KOWR zarządzeniem nr 01/2017/W z 1 września 2017 r. ze zm.) w skład DWE wchodziły: Wydział Obsługi Wydarzeń Wystawienniczych, Wydział Współpracy z Przedsiębiorcami, Wydział Współpracy Międzynarodowej oraz Wydział Promocji.

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 182, ze zm.

¹¹ Zgodnie z załącznikiem do zarządzenia nr 73/2018/W Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wspierania Rolnictwa z 15 maja 2018 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego Krajowego Ośrodka Wspierania Rolnictwa.

2. W KOWR opracowano roczne plany zagranicznych działań promocyjnych (dalej: Plan promocji) na lata 2018-2020. Plany te były uzgadniane z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹² (dalej: MRiRW lub Ministerstwo RiRW) i zatwierdzane przez kierownictwo Ministerstwa RiRW¹³. Oferta promocyjna przewidziana w planach dotyczyła udziału w wydarzeniach targowo-wystawienniczych na rynkach określonych w *Strategii promocji żywności*¹⁴ (tj. Chin, Indii, Japonii, Wietnamu, Tajwanu, Korei Południowej, ZEA, Niemiec, Francji i Białorusi), oraz w krajach, na których dotychczas nie podejmowano działań lub realizowano je w ograniczonym zakresie (m.in.: Tajlandia, Indonezja, Izrael, Rumunia, Czechy, Szwecja, Turcja). W Planach promocji przewidziano wydarzenia targowo-wystawiennicze planowane przez KOWR i przez MRiRW.

W Planie promocji na 2018 r. ujęto 52 akcje promocyjne w zakresie wspierania rozwoju zagranicznej współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego, branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych oraz mechanizmu „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, z tego 29 zaproponowanych przez KOWR, 10 przez MRiRW, a 13 pozycji stanowiły programy polskich organizacji branżowych realizowane w ramach ww. mechanizmu WPR. Spośród zaplanowanych wydarzeń targowo-wystawienniczych 13 miało charakter priorytetowy¹⁵. Wybór rynków, na których planowano działania promocyjne opierał się m.in. na analizie potrzeb zgłoszonych przez przedsiębiorców i organizacje branży rolno-spożywczej (uzyskiwanych m.in. w wyniku konsultacji, spotkań i ankiet) oraz inne podmioty jak np. urzędy marszałkowskie. W przypadku mechanizmu WPR wybór rynków wynikał z zakresu rzeczowego zatwierdzonych programów (kampanii) informacyjno-promocyjnych realizowanych przez organizacje branżowe.

W Planach promocji na 2019 i 2020 rok¹⁶ ujęto wydarzenia targowo-wystawiennicze realizowane na rzecz wspierania rozwoju współpracy handlowej z zagranicą i zadania wynikające z realizacji branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych. W 2019 KOWR przyjął do realizacji 16 wydarzeń wystawienniczo-targowych (w tym dwa opcjonalne), a w 2020 r. – 22.

W związku z sytuacją epidemiologiczną na świecie wywołaną wirusem SARS-Co-2, w dniu 20 lipca 2020 r., KOWR wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o akceptację zmian w planie zagranicznych działań promocyjnych na 2020 r. Osiem z 15 planowanych na świecie wydarzeń zostało odwołanych, a organizację pozostałych siedmiu uzależniono od rozwoju sytuacji epidemiologicznej.

---

¹² Komórka organizacyjna MRiRW nadzorująca KOWR w zakresie promocji polskiej żywności za granicą.

¹³ Dokument pn. *Plan zagranicznych działań promocyjnych na rok 2018* został zaakceptowany przez Kierownictwo MRiRW na posiedzeniu 7 listopada 2017 r.; w dniu 3 września 2018 r. Departament Promocji i Jakości Żywności przekazał KOWR informację o zaakceptowaniu przez Kierownictwo MRiRW *Planu zagranicznych działań promocyjnych na rok 2019*, a w dniu 1 sierpnia 2019 r. o zaakceptowaniu *Planu zagranicznych działań promocyjnych na rok 2020*.

¹⁴ Zgodnie ze „Strategią promocji żywności Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi”, działania promocyjno-informacyjne mają koncentrować się na następujących rynkach perspektywicznych Azji (Chiny, Tajwan, Indie, Japonia, Singapur, Wietnam), Afryki (Egipt, Algieria, Republika Południowej Afryki dalej: RPA), Ameryki Północnej (Kanada, USA), Europy (Białoruś i kluczowe rynki Unii Europejskiej), Bliskiego Wschodu (Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie dalej: ZEA).

¹⁵ Za wydarzenia priorytetowe uznano: najważniejsze wydarzenia na świecie lub w danym regionie świata (np. Gulfood, SIAL Paris, SIAL China, Biofach), wydarzenia cieszące się dużą popularnością wśród polskich przedsiębiorców (np. SMTS Japan, Anufood China, Food Taipei), działania realizowane wcześniej na wybranych rynkach (np. Djazagro, SIAL Canada), wydarzenia uwzględnione w branżowym programie promocji polskich specjalności żywnościowych (np. Vietfood & Beverage, Anufood India) oraz wydarzenia ważne z uwagi na kwestię budowania pozytywnego wizerunku Polski (np. Prodexpo).

¹⁶ Plany promocyjne na rok 2019 i 2020 zawierały m.in.: nazwy wydarzeń oraz terminy i miejsce ich realizacji, liczbę uczestników, formę uczestnictwa (zabudowa/pokaz kulinarny), a także opis zawierający zwięzłe omówienia promowanych w ramach poszczególnych wydarzeń produktów.

Plan zagranicznych działań promocyjnych na rok 2021 nie został opracowany. W dniu 30 kwietnia 2020 r. KOWR został przez MRiRW (tj. Departament Jakości Żywności i Bezpieczeństwa Produkcji Roślinnej) poinformowany, że zakaz odbywania imprez masowych z powodu pandemii COVID-19 spowodował, że planowanie w perspektywie długoterminowej wydarzeń nie było zasadne. W związku z tym od 2020 r. KOWR występował do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o zgodę na udział w określonych wydarzeniach targowo-wystawienniczych oraz informował o wszelkich zmianach w warunków uczestnictwa (np. o planowanym wynajęciu mniejszej powierzchni niż zakładano).

W Planie promocji na 2019 r. na organizację stoisk narodowych w ramach wspierania rozwoju zagranicznej współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego przewidziano kwotę 7251,7 tys. zł. W Planach na 2018 i 2020 rok nie został ujęty budżet planowanych przedsięwzięć promocyjnych.

W KOWR opracowywano wieloletnie prognozy wydatków w podziale na zadania i źródła finansowania (budżet państwa i budżet środków europejskich), w tym dotyczących promocji polskiej żywności za granicą. W planach finansowych KOWR na lata 2018-2021 ujęto środki na wspieranie rozwoju współpracy handlowej z zagranicą na realizację działań promocyjnych (w tym na wydarzenia targowo-wystawiennicze uwzględnione w rocznych planach zagranicznych działań promocyjnych), a także środki na realizację branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych. Na ich realizację w kolejnych latach 2018-2021 KOWR planował wydatkować coraz wyższe środki: w 2018 r. – 12 143,7 tys. zł, w 2019 r. – 13 340,9 tys. zł, w 2020 – 14 282,7 tys. zł i 2021 r. – 15 953 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 2635-2740, 2857-2858, 2878, 2887-2890, 2958-3501)

3. W latach 2018-2021 (I półrocze) na działania wspierające rozwój współpracy handlowej z zagranicą i działania promocyjne w ramach branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych, KOWR poniósł wydatki w wysokości 32 486,3 tys. zł, z tego: 28 755,3 tys. zł z budżetu państwa i 3731 tys. zł z budżetu środków europejskich. W latach 2018-2019 wydatki na ten cel wzrosły z 11 552,8 tys. zł do 12 564 tys. zł. W latach 2020-2021 (I półrocze) na ten cel wydatkowano odpowiednio 6772,2 tys. zł i 1597,2 tys. zł, co stanowiło 47,4% i 10% planu.

W strukturze wydatków największy udział miały wydatki poniesione z tytułu realizacji działań promocyjno-informacyjnych w kraju i za granicą skierowanych do polskich przedsiębiorców branży rolno-spożywczej – obejmujących organizację i/lub obsługę m.in.: narodowych stoisk promocyjno-informacyjnych na zagranicznych targach i wystawach, zagranicznych misji handlowych, misji przyjazdowych zagranicznych przedsiębiorców, spotkań biznesowych (dalej: B2B), seminariów i spotkań informacyjno-szkoleniowych. Stanowiły one w kolejnych latach objętych kontrolą: 77,6%, 76,2%, 61,9%, i 90% wszystkich poniesionych wydatków.

Udział przedsiębiorców¹⁷ w finansowaniu stoisk narodowych stanowił kwotę 5690,9 tys. zł (z tego w 2018 r. – 1243,6 tys. zł, w 2019 r. – 3018,1 tys. zł, w 2020 r. – 908,8 tys. zł i w 2021 r. (I półroczu) – 520,4 tys. zł). Udział przedsiębiorców w finansowaniu kosztów stoisk wyniósł przeciętnie 23,5%, a w poszczególnych latach wahał się od 13% w 2018 r. do 36,1% w 2021 r. (I połowie).

(dowód: akta kontroli str. 3501-3509)

¹⁷ Środki finansowe wpłacane przez przedsiębiorców wydatkowano głównie na: opłaty rejestracyjne, wpis do katalogu, druk grafik z logotypami i wyposażenie stoisk.

Działania dot. wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego polegały na zrealizowaniu przez KOWR szeregu przedsięwzięć promocyjnych¹⁸, z których większość miała na celu zapewnienie przedstawicielom branży rolno-spożywczej udziału w narodowych stoiskach promocyjno-informacyjnych na znaczących międzynarodowych imprezach wystawienniczych.

W okresie objętym kontrolą KOWR zorganizował łącznie 58 stoisk z tego: w 2018 r. – 22 (zaplanowano 29), w 2019 r. – 21 (zaplanowano 16), w 2020 r. – dziewięć (zaplanowano 22) i 2021 (I połowa) – sześć (zaplanowano dziewięć), co stanowiło odpowiednio: 75,9%, 131,2%, 40,9%, i 66,6% planu. Polski sektor spożywczy był promowany na następujących rynkach zagranicznych: Chin (11 stoisk), Niemiec (osiem stoisk), ZEA (sześć stoisk) oraz Wietnamu, Japonii, Tajlandii i Indonezji (po trzy)¹⁹.

Z możliwości udziału w imprezach wystawienniczych najchętniej korzystali przedstawiciele branży mleczarskiej, branży związanej z przetwórstwem owoców i warzyw, a także branży cukierniczej. Informacje o planowanych targach i warunkach uczestnictwa były udostępniane zainteresowanym podmiotom (potencjalnym przedsiębiorcom) na stronie internetowej KOWR (www.kowr.gov.pl), a o ich wyborze decydowała kolejność zgłoszeń. Nie wystąpiła konieczności wyboru uczestników pod kątem zapewnienia różnorodności branż ze względu na zbyt dużą liczbę zainteresowanych. Za pośrednictwem KOWR ze stoisk skorzystało 613 przedsiębiorców, z tego: w 2018 r. – 207, w 2019 r. – 198, w 2020 r. – 160, w 2021 (I półrocze) – 58. W pełnym zakresie narodowe stoiska informacyjno-promocyjne, z udziałem przedsiębiorców, zorganizowane zostały w okresie od stycznia do lutego 2020 r. i jedno wydarzenie w lutym 2021 roku. Od marca 2020 r. targi przybrały formę hybrydową (np. stoisko stacjonarne, uczestnicy online) lub wirtualną (np. stoiska online z rozmowami B2B za pomocą komunikatorów).

KOWR zorganizował 39 zagranicznych misji handlowych samodzielnych lub powiązanych z udziałem w targach w wybranych krajach trzecich: w 2018 r. – 18 (tj. wszystkich zaplanowanych), w 2019 r. – 12 (planowano dziewięć), w 2020 r. – siedem (planowano 18) i 2021 r. (I półrocze) dwóch misji (planowano pięć)²⁰. Z tego typu przedsięwzięć promocyjnych skorzystało od 167 przedsiębiorców w 2018 r. do 22 – w I połowie 2021 r.

Krajowy Ośrodek realizował działania informacyjno-promocyjne – pod hasłem „Poland tastes good” – ukierunkowane na budowanie pozytywnego wizerunku polskiej żywności m.in. podczas: międzynarodowych konferencji, uroczystości okolicznościowych, festiwali, festynów, konkursów kulinarnych oraz wielu innych wydarzeń organizowanych w kraju i za granicą. Do działań tych należały również organizowane przez KOWR misje przyjazdowe do kraju. W latach 2018-2021 (I półrocze) zorganizowano sześć misji przyjazdowych zagranicznych kontrahentów, importerów, dystrybutorów i przedstawicieli sieci handlowych, trzy misje przyjazdowe dla zagranicznych dziennikarzy mediów branżowych i blogerów oraz dwie misje przyjazdowe zagranicznych kucharzy i szefów kuchni.

¹⁸ Wydarzenia targowo-wystawiennicze, misje handlowe, w tym wirtualne misje B2B, pokazy kulinarne i degustacje na stoiskach narodowych, misje przyjazdowe zagranicznych kontrahentów, seminaria informacyjno-szkoleniowe, wizyt studyjne dziennikarzy, misje przyjazdowe dla zagranicznych blogerów kulinarnych i kucharzy, wydarzenia pozatargowe – promocja pod hasłem „Poland tastes good”, seminaria/werbinaria informacyjno-szkoleniowe i usługi – druk publikacji.

¹⁹ Po dwa stoiska zorganizowano na imprezach wystawienniczych zorganizowanych w: Korei Południowej, Indiach, Meksyku i na Tajwanie, a po jednym w: Holandii, Kanadzie, Algierii, Francji, Egipcie, Nigerii, Włoszech, Singapurze, Słowacji, Białorusi, Izraelu, RPA i Polsce.

²⁰ W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2021 r. 10 z 15 stoisk zostało zorganizowanych w trybie hybrydowym lub online.

W 2018 r. wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego było finansowane ze środków dotacji celowej od Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi²¹ z części 33 – Rozwój Wsi. W 2019 r. było ono finansowane ze środków dotacji celowej²² i środków własnych (tj. Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa), a od 2020 r. wyłącznie ze środków własnych w ramach kosztów na funkcjonowanie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

W badanym okresie wydatki na wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego wyniosły 28 413,4 zł, z tego:

- w 2018 r. – 9997,6 tys. zł, co stanowiło 95,2% przekazanej przez MRiRW dotacji celowej (10 500 tys. zł);
- w 2019 r. – 10 582,8 tys. zł, z tego 8350 tys. zł z dotacji celowej (100% planu) oraz 2232,8 tys. zł z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (82,7% planu po zmianach);
- w 2020 r. – 6489,4 tys. zł, co stanowiło 46,3% planu po zmianach;
- w 2021 r. (I półrocze) – 1343,6 tys. zł, co stanowiło około 9% planowanych środków.

Jak wyjaśnił p.o. Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu główną przyczyną niewykonania planu wydatków w 2020 r. i niskiego wykonania planu wydatków w pierwszej połowie 2021 r. były ograniczenia związane z pandemią COVID-19, które spowodowały drastyczne ograniczenia w organizacji wydarzeń o charakterze masowym, w tym przede wszystkim międzynarodowych imprez targowo-wystawienniczych. Skutkowało to brakiem możliwości zrealizowania większości stoisk narodowych w stacjonarnej formie z udziałem przedsiębiorców, pokazów i degustacji kulinarnych, a także tradycyjnych misji handlowych i misji przyjazdowych. W 2018 r., zgodnie z postanowieniami § 5 ust. 3 umowy na dotację celową, KOWR mógł ponosić wydatki bez zgody MRiRW do kwoty 20 tys. zł, a zgodnie z aneksem z 11 maja 2018 r. do kwoty 100 tys. zł, która to kwota jako limit obowiązywała również w 2019 r. Jak wyjaśnił p.o. Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu w 2020 r. obowiązywała zasada obowiązująca w 2018 r. i 2019 r., a w 2021 r. dyrektor komórki organizacyjnej MRiRW odpowiadającej za promocję za granicą przekazał ustne polecenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, aby KOWR przekazywał do akceptacji wszystkie zadania niezależnie od zakresu i kwoty wydatku. W przypadku wydatków o niższych kwotach KOWR występował o zgody drogą mailową, w przypadku wyższych kwot pisemnie. Pełniący obowiązki wyjaśnił również, że Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu przyjęła praktyka, w przypadku części działań, powodowała problemy organizacyjne polegające m.in. na ograniczaniu elastyczności KOWR w prowadzeniu uzgodnień z organizatorami targów lub innymi wykonawcami usług czy też na opóźnieniach związanych z naborem uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 2741-2849, 2879-2880, 2887-2889, 3501-3509, 3553-3554, 3566-3577)

²¹ Na podstawie umowy nr RR.kp.023.1/2018 z 25 kwietnia 2018 r. (dalej umowa dotacji celowej na 2018 r.) udzielono KOWR dotację celową z przeznaczeniem na działania w zakresie promocji produktów rolnych i rolno-spożywczych oraz wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą. W trakcie realizacji umowy była pięciokrotnie aneksowana. Aneksem z 27 grudnia 2018 r. środki na promocję zagraniczną w kwocie 12 500 tys. zł zostały zmniejszone do kwoty 10 500 tys. zł.

²² Na podstawie umowy nr PJ.sf.070.2.2019 z 25 czerwca 2019 r., której zakres rzeczowo-finansowy został zmieniony aneksem z 20 grudnia 2019 r.

4. Prawidłowość realizacji zadań promocyjnych poniesionych na wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego zbadano na podstawie wydatków poniesionych przez KOWR w latach 2018-2021 (I półrocze), w łącznej kwocie 4830,5 tys. zł (tj. 17% wydatków poniesionych na cel). W wyniku badania stwierdzono, że:

- służyły one realizacji zadań wynikających ze *Strategii promocji żywności* oraz efektem przewidzianym w umowach m.in. w formie: zabudowy powierzchni wystawienniczej, usług gastronomicznych i transportowych w związku z organizacją okolicznościowych wydarzeń za granicą;
- terminowo dokonano zapłaty na rzecz wykonawcy, a w przypadku umów po otrzymaniu i akceptacji przez KOWR sprawozdań merytorycznych i finansowych oraz po protokolarnym potwierdzeniu odbioru dostawy/usługi;
- wydatkowane przez KOWR środki na promocję polskiej żywności za granicą były adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb;
- dokumenty księgowo-zakupowe (faktury i rachunki) dokumentujące wydatki spełniały wymogi określone w zarządzeniach Dyrektora Generalnego KOWR w sprawie instrukcji określającej zasady sporządzania, obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w KOWR;
- dowody księgowe zawierały opis dotyczący wskazania działania oraz rodzaju kosztu, zgodności zakupu z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²³ (dalej: pzp);
- zbadane cztery postępowania o udzielenia zamówienia zgodne były z pzp, a 13 do których nie miały zastosowanie przepis art. 8 ustawy pzp, z wewnętrznymi regulacjami w zakresie udzielania zamówień publicznych obowiązującymi w KOWR.

(dowód: akta kontroli str. 1450-2000, 2010-2213, 2851-2853)

5. Odnosnie do mierników umożliwiających ocenę efektywności i skuteczności realizowanych działań dotyczących promocji polskiej żywności za granicą p.o. Dyrektor Departamentu Wspierania Eksportu wyjaśnił m.in., że DWE stosował mierniki określone w dokumentach strategicznych czy też planistycznych do których należą np. budżet zadaniowy KOWR lub Strategia promocji żywności MRiRW (rozdział nr 6. „Monitoring i ewaluacja strategii promocji żywności”).

Oceny podejmowanych w promocji zagranicznej działań dokonywano w oparciu o wykonanie docelowych wartości mierników w budżecie zadaniowym na lata 2018-2020²⁴. Przy realizacji zadania 21.5. *Wspieranie gospodarstw rolnych, rozwój wsi oraz żywność regionalna, tradycyjna i systemy jakości żywności*, w ramach podzadania 21.5.8. przewidziano działanie 21.5.8.5. *Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą*, za którego cel uznano stabilizację rynków i wspieranie konkurencyjności produktów rolno-spożywczych. Ustalony dla działania 21.5.8.5. miernik: Liczba wydanych decyzji w zakresie administrowanych mechanizmów (w szt.)²⁵ został w 2018 r. wykonany w 100% (plan 165). W 2019 r. wartości miernika wykonano w 113,8% (plan 145, wykonanie 165). Wartość zaplanowanego na 2020 r. miernika (190) nie została osiągnięta i wyniosła 59. Jak wyjaśnił p.o. Dyrektor

²³ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1843) – uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r. i ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019, ze zm.).

²⁴ Dane prezentowane w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego w układzie zadaniowym za rok: 2018, 2019 i 2020 (RB-BZ2).

²⁵ Liczba wydanych dokumentów finalnych (skutkujących i nieskutkujących płatnościami), którymi mogą być: decyzja pozytywna, decyzja odmowna, pozwolenie, umowa, deklaracja, wniosek, przedsięwzięcie, projekt, rozstrzygnięcie itp.

Departamentu Wsparcia Eksportu ze względu na pandemię Covid-19 możliwości organizacji wydarzeń promocyjnych i informacyjnych z bezpośrednim udziałem przedsiębiorców w kraju i za granicą zostały w znacznym stopniu ograniczone.

Miernik podzadania 21.5.8. *Promocja żywności, systemy jakości żywności, żywność regionalna i tradycyjna* określony został jako liczba przedsięwzięć promocyjnych i informacyjnych (w szt.) – odnoszących się do realizowanych przez KOWR zadań związanych z promocją polskich produktów żywnościowych w kraju i za granicą oraz do celu podzadania, tj. „Wspieranie promocji produktów rolno-spożywczych”. W związku z powyższym wpływ na wykonanie docelowej wartości tego miernika miał poziom wykonania zadań planowanych przez komórkę organizacyjną KOWR odpowiedzialną za wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą (tj. DWE)²⁶. Na planowanym poziomie został przez DWE wykonany miernik w 2019 r. (plan i wykonanie 90). Nie osiągnięto planowanego poziomu przyjętej wartości miernika w 2018 r. (plan 165, wykonanie 90). Pełniący obowiązki Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu wyjaśnił, że rozbieżność w wartości planowanej i wykonanej dla miernika „Liczba przedsięwzięć promocyjnych i informacyjnych” w podzadaniu 21.5.8. wynika ze zmiany metodologii obliczania wartości dla tego miernika. Na etapie planowania budżetu zadaniowego na 2018 r. przyjęto, iż wartość miernika dla podzadania 21.5.8. jest równa wartości miernika dla działania 21.5.8.5. i wynosi 165. Jednakże na etapie sprawozdawczości po zakończeniu roku budżetowego, DWE przedstawił nowe podejście, że liczba przedsięwzięć zawiera się w liczbie decyzji, przy czym obie wartości nie podlegają sumowaniu. Na tym etapie nie było jednak już możliwości skorygowania wartości planowanej dla 2018 r. ze 165 do 90 przedsięwzięć.

Wartość planowanego na 2020 r., miernika została wykonana w 33,3% (plan 105, wykonanie 35). Jak wyjaśnił p. o. Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu pandemia COVID-19 spowodowała ograniczenia w organizacji imprez o charakterze masowym (w tym przede wszystkim wydarzeń targowo-wystawienniczych), co skutkowało brakiem możliwości zrealizowania przez KOWR zadań ustawowych.

Monitoring efektów działań na poziomie poszczególnych przedsięwzięć promocyjno-informacyjnych (w szczególności targowych) prowadzony był w DWE na poziomie operacyjnym. Pełniący obowiązki Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu poinformował, że monitorowanie odbywało się w oparciu o wskaźniki ilościowe (liczba uczestników²⁷) za pomocą ankiet przeprowadzanych wśród uczestników oraz na podstawie analizy poziomu zainteresowania udziałem przedsiębiorców w organizowanych działaniach promocyjnych i informacyjnych w wybranych krajach.

Krajowy Ośrodek nie dysponował danymi dotyczącymi wpływu promocji polskiej żywności za granicą na wzrost jej eksportu. Pełniący obowiązki Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu wyjaśnił m.in., że realizując zadania ustawowe

²⁶ W planie finansowym w układzie zadaniowym dla podzadania 21.5.8. *Promocja żywności, systemy jakości żywności, żywność regionalna i tradycyjna* miernik „Liczba przedsięwzięć promocyjnych i informacyjnych” sumowana jest liczba przedsięwzięć promocyjnych i informacyjnych zrealizowanych mechanizmem promocji krajowej „Działania promocyjne i informacyjne mające na celu promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych” administrowanego przez Departament Rynków Rolnych KOWR (w planie finansowym w układzie zadaniowym przypisanego do działania 21.5.8.4. „Promocja produktów rolnych i rolno-spożywczych”) i mechanizmu krajowego „Wspieranie rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą” dotyczącego promocji zagranicznej krajowych produktów rolno-spożywczych administrowanego przez Departament Wsparcia Eksportu KOWR (w planie finansowym w układzie zadaniowym przypisanego do działania 21.5.8.5. o tej samej nazwie).

²⁷ Liczba uczestników stoisk narodowych – uzależniona od wielkości i typu stoiska; Liczba uczestników misji handlowych – w przypadku misji towarzyszących targom liczba uczestników była równa (lub mniejsza) liczbie uczestników stoiska narodowego; Liczba uczestników spotkań B2B – liczba adekwatna do liczby partnerów zagranicznych i dostępnego czasu na organizację wydarzenia.

KOWR sporządzał analizy cykliczne i doraźne dotyczące handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi, ze szczególnym uwzględnieniem eksportu do krajów, w których KOWR realizował zagraniczne działania promocyjne.

(dowód: akta kontroli str. 1370-1375, 1801-1810, 2880-2883, 3553-3565)

6. Informacje o planowanych przedsięwzięciach promocyjnych i warunkach uczestnictwa były publikowane na stronie internetowej KOWR w zakładce „Promocja zagraniczna” oraz „Informacje dla eksporterów” na stronie głównej, jak również były przekazywane pocztą elektroniczną do firm i organizacji branżowych, a także publikowane na portalach społecznościowych. Relacje z wydarzeń promocyjnych realizowanych przez KOWR były zamieszczane na administrowanym przez KOWR, profilu „Poland tastes good” na portalu społecznościowym, jak również portalu dedykowanym branżowemu programowi promocji polskich specjalności żywnościowych www.food.trade.gov.pl.

Wybór branż rolno-spożywczych²⁸ dokonywany był na podstawie zgłoszeń na poszczególne imprezy targowo-wystawiennicze. Pełniący obowiązki Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu wyjaśnił, że co do zasady promowane są wszystkie branże rolno-spożywcze gdyż nabory uczestników są otwarte dla wszystkich przedsiębiorców. Jednocześnie od 2018 r. KOWR wspiera branżę producentów żywności ekologicznej poprzez organizację stoisk narodowych na najważniejszych targach ekologicznych na świecie, tj. Biofach w Norymberdze. Ponadto w 2020 r. KOWR po raz pierwszy zorganizował stoisko na największych w Europie branżowych targach słodczy i przekąsek (tj. ISM Cologne w Niemczech) ze względu na duży potencjał eksportowy polskich producentów, zwłaszcza, że ww. branża nie ma możliwości uzyskania wsparcia w ramach administrowanych przez KOWR Funduszy Promocji.

Przy realizacji działań związanych z promocją w sektorze rolno-spożywczym KOWR współpracował z podmiotami zagranicznymi (rangi agencji rządowych lub ministerstw i placówkami dyplomatycznymi), polskimi placówkami dyplomatycznymi za granicą, tym Zagranicznymi biurami Handlowymi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. (dalej: PAIH), a także instytucjami administracji publicznej. Współpraca ta dotyczyła m.in. wsparcia przy organizacji stoisk narodowych dla branży rolno-spożywczej i wydarzeń im towarzyszących²⁹.

W 2018 r. KOWR zawarł porozumienie z PAIH, na podstawie którego zrealizowano zadania polegające m.in. na:

- współdziałaniu w zakresie udziału w międzynarodowych wydarzeniach o charakterze targowo-wystawienniczym (np. współorganizacja stoiska narodowego na targach Mushroom Days w Holandii w 2019 r., współorganizacja z ZBH PAIH w Tajlandii hybrydowego stoiska narodowego na targach Thaifex w 2020 r. oraz z ZBH w Chinach hybrydowego stoiska narodowego na targach SIAL China w 2020 r.);
- współdziałaniu przy organizacji misji handlowych przedsiębiorców sektora rolno-spożywczego w kraju i za granicą (np. organizacja misji handlowej we współpracy z ZBH w Tel Awiwie towarzyszącej udziałowi w targach ISRAFOOD w 2019 r. — seminarium nt. specyfiki rynku izraelskiego połączone z rozmowami B2B);

²⁸ Rynek: wieprzowiny, wołowiny i cielęciny, drobiu, mleka i przetworów mleczarskich, owoców i warzyw, zbóż, roślin oleistych, alkoholi oraz tytoniu.

²⁹ W ramach działań promocyjno-informacyjnych obejmujących organizację stoisk narodowych na targach i/lub misji handlowych przedstawicielom branży sektora rolno-spożywczego stwarzano warunki do prowadzenia rozmów B2B z przedstawicielami zagranicznych przedsiębiorstw, wizyt u potencjalnych kontrahentów, a także do udziału w seminariach poświęconych specyfice rynków rolno-spożywczych i kultur biznesowych innych krajów.

- wymianie doświadczeń i dobrych praktyk przy realizacji działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach zagranicznych (udział KOWR w PAIH Forum Biznesu 2019);
- wzajemnej wymianie informacji o realizowanych działaniach, w tym w szczególności organizowanych seminariach i innych spotkaniach informacyjnych poświęconych rynkom zagranicznym.

Krajowy Ośrodek pozyskiwał z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Rozwoju i Technologii, a także innych jednostek zajmujących się promocją, opracowania i publikacje z zakresu promocji gospodarczej za granicą. Ponadto KOWR dysponował publikacjami i materiałami promocyjnymi i informacyjnymi przekazywanymi przez zagraniczne biura handlowe PAIH, organy Unii Europejskiej, jak i inne podmioty takie jak instytuty naukowe i banki. Jak wyjaśnił p.o. Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu opracowania dotyczące promocji, w tym przede wszystkim o potencjale importowym poszczególnych rynków zagranicznych służyły m.in. analizie sytuacji ekonomicznej, barier w handlu oraz określeniu potrzeb importowych poszczególnych krajów. KOWR, w ramach współpracy z polskimi placówkami dyplomatycznymi za granicą, przygotował materiały informacyjne na temat polskiego potencjału eksportowego oraz możliwości współpracy handlowej.

(dowód: akta kontroli str. 2857-2859, 2861-2862, 2890-2954)

7. Krajowy Ośrodek na podstawie umowy z dnia 15 września 2016 r. uczestniczył w realizacji branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych, którego jednym z celów było prowadzenie działań na rzecz promowania branży spożywczej oraz polskiej gospodarki na rynkach zagranicznych. Branżowy program promocji polskich specjalności żywnościowych był finansowany z budżetu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej: EFRR) i budżetu krajowego będących w dyspozycji Ministra Rozwoju i Technologii³⁰. Działania prowadzone przez KOWR w ramach ww. programu polegały na organizowaniu: stoisk narodowych na międzynarodowych targach i wystawach³¹, przyjazdowych misji handlowych zagranicznych kontrahentów oraz wizyt studyjnych zagranicznych dziennikarzy w kraju.

W okresie objętym kontrolą KOWR zorganizował 18 stoisk narodowych na rynkach zagranicznych (tj. Chin, Niemiec, Wietnamu, Indii, Francji, RPA, Holandii i Białorusi), z tego: w 2018 r. podczas sześciu imprez wystawienniczych, w 2019 r. siedmiu, w 2020 r. trzech oraz w 2021 r. (I półrocze) dwóch. Największą liczbę stoisk zorganizowano na targach odbywających się na terenie Chin (sześć), Niemiec (cztery) i Wietnamu (trzy). Liczba zorganizowanych, w latach 2018-2019, stoisk była zgodna z założeniami przewidzianymi w aneksie nr 4 do umowy. Odwołanie większości międzynarodowych targów wystawienniczych z powodu pandemii COVID-19 spowodowało, że w 2020 r. KOWR nie zorganizował dwóch z pięciu planowanych stoisk. Zmiany w planie organizacji targów dotyczących promocji polskiej żywności za granicą były uzgadniane z Ministerstwem Rozwoju i Technologii.

³⁰ Poprzednio Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii oraz Ministra Rozwoju.

³¹ W ramach narodowych stoisk informacyjnych KOWR zobowiązany był do zapewnienia przedsiębiorcom: bezpłatnego korzystania z miejsc do odbywania spotkań z kontrahentami, korzystania z obsługi stoiska informacyjnego o produktach i lokalizacji firmy, zaprezentowania filmu reklamowego firmy na urządzeniach multimedialnych na stoisku informacyjnym oraz zorganizowania pokazu/prezentacji oferty firmy na stoisku informacyjnym.

Na wszystkich stoiskach, KOWR organizował pokazy kulinarne i degustacje polskich specjalności żywnościowych³², zapewnił materiały promocyjne i informacyjne na temat polskiej branży spożywczej oraz dotyczące polskich firm wystawiających się na targach. Do promocji produktów rolno-spożywczych wykorzystano hasło „Poland tastes good” oraz logo „Marka Polskiej Gospodarki”. Pomiar efektywności wykonywanych zadań był prowadzony na podstawie ankiet ewaluacyjnych. Przedsiębiorcy po zakończeniu targów/misji wypełniali ankiety ewaluacyjne dotyczące m.in. ich organizacji targów oraz efektów (np. o nawiązanych kontraktach). Z ankiet ewaluacyjnych wynikało, że przedsiębiorcy cenili możliwość poznania potencjalnych rynków dla swoich produktów i usług, a targi były dla nich inspiracją do nowych pomysłów biznesowych.

(dowód: akta kontroli str. 1811-1893)

W ramach branżowego programu promocji polskich specjalności żywnościowych zorganizowano trzy misje przyjazdowe zagranicznych przedsiębiorców oraz dziennikarzy branży rolno-spożywczej. Podczas Targów Polagra Food 2018 w Poznaniu zorganizowano misję przyjazdową zagranicznych przedsiębiorców i 10 dziennikarzy z Chin, Indii, Wietnamu, RPA, a w związku z Warsaw Expo w Nadarzynie przyjazd pięciu przedsiębiorców ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich oraz Indii. Działalność tę kontynuowano w 2019 r. gdyż w związku z targami Polagra Food 2019 odbyła się misja przyjazdowa 13 kontrahentów z Singapuru i Wietnamu oraz 11 dziennikarzy branżowych z Chin, Indii, RPA i ZEA. Dla podniesienia atrakcyjności organizowanych przyjazdów organizowano m.in. spotkania w krajowych zakładach produkcyjnych (np. o profilu: mleczarskim, mięsny i przetwórstwa owocowo-warzywnego) i instytutach naukowych, a dla przedsiębiorców rozmowy B2B. W latach 2020-2021 (I półrocze) z uwagi na pandemię COVID-19 misje nie były organizowane.

W latach 2018-2021 (I półrocze) na organizację stoisk narodowych wraz z pokazami kulinarnymi, KOWR wydatkował łącznie 4023,2 tys. zł (z EFRR – 3730,9 tys. zł i z budżetu państwa – 292,3 tys. zł), z tego:

- w 2018 r. kwotę 1555,3 tys. zł, tj. 1317 tys. zł z EFRR (95% planu po zmianach) i 238,3 tys. zł z budżetu państwa (95% planu po zmianach);
- w 2019 r. kwotę 1981,8 tys. zł, tj. 1927,8 tys. zł z EFRR (86% planu po zmianach) i 54 tys. zł z budżetu państwa (100% planu po zmianach);
- w 2020 r. kwotę 282,7 tys. zł z EFRR (100% planu po zmianach);
- w 2021 r. (I połowa) kwotę 203,4 tys. zł z EFRR (21% planu po zmianach).

Na organizację stoisk narodowych wraz z pokazami kulinarnymi wydatkowano łącznie 3660,7 tys. zł, z tego w poszczególnych latach: w 2018 r. – 1439 tys. zł, w 2019 r. – 1734 tys. zł, w 2020 r. – 283 tys. zł i w 2021 r. (I półroczu) – 203,4 tys. zł. Pozostałą kwotę 362,5 tys. zł wydatkowano na organizację misji wyjazdowych dla kontrahentów i dziennikarzy zagranicznych (tj. w 2018 r. – 116,2 tys. zł i w 2019 r. – 246,3 tys. zł).

W wyniku badania realizacji wydatków na organizację siedmiu stoisk narodowych promocyjno-informacyjnych i pokazów kulinarnych³³, w łącznej kwocie 322 tys. zł (8% wszystkich wydatków) stwierdzono, że:

- wydatki poniesiono na zakupy i usług służące realizacji celów określonych w programie;

³² Na targach w Holandii KOWR nie organizował pokazów kulinarnych i degustacji polskich specjalności żywnościowych.

³³ Doboru do badania dokonano w sposób losowy (tj. po dwie imprezy wystawiennicze w każdym roku objętym kontrolą i jedną zorganizowaną w I połowie 2021 r.).

- zbadane postępowania o udzielenie zamówienia publicznego były zgodne z przepisami pzp; prawidłowo wyłączono stosowanie przepisów tej ustawy oraz nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania procedur wewnętrznych KOWR w zakresie zamówień publicznych;
- terminowo dokonywano zapłaty na rzecz przedsiębiorców oraz protokolarnie potwierdzano odbiór usługi/dostawy;
- poniesione wydatki zostały sprawdzone pod względem merytorycznym oraz zgodności z udzielonym zamówieniem.

(dowód: akta kontroli str. 932-1236, 1277-1329, 1371-1449)

8. W ramach realizacji mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, w latach objętych kontrolą KOWR opracował oraz wdrożył 11 zarządzeń m.in. określających warunki udziału w mechanizmie WPR, powołujących grupę monitorującą, oraz wprowadzających księgi procedur, które regulowały obszary działań promocyjnych i informacyjnych, w tym dotyczące wyboru programu, zawierania umowy o udzielenie dotacji oraz dokonywania płatności. Zarządzenia Dyrektora Generalnego KOWR zostały wydane zgodnie z przepisami krajowymi³⁴, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 4 umowy z dnia 1 września 2017 r. zawartej pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej ARiMR) a KOWR oraz opracowanymi przez ARiMR warunkami udziału w mechanizmie „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, a także zgodnie z przepisami Unii Europejskiej (dalej: UE)³⁵.

(dowód: akta kontroli str. 6-7, 21-22, 124-125, 295-321)

W latach 2018-2021 KOWR corocznie publikował na swojej stronie internetowej zaproszenia Komisji Europejskiej (dalej: KE) do składania przez organizacje inicjujące³⁶ wniosków o udzielenie wsparcia do realizacji programów promocyjnych (prostych i wielonarodowych) na rynku wewnętrznym UE lub w państwach trzecich. W zaproszeniach KE, określone były m.in. szczegółowe cele, priorytety tematyczne, harmonogram prac, kryteria kwalifikowalności, rodzaje działań, przepisy finansowe, czy procedura składania wniosków. KOWR informował o terminie oraz o sposobie przekazania wniosków do KE, jak również o kwocie jaką KE przeznaczyła w danym roku na współfinansowanie programów.

(dowód: akta kontroli str. 7, 23, 124-125)

Oferty programów złożone przez organizacje inicjujące bezpośrednio do KE, były przez nią wstępnie kontrolowane, analizowane i weryfikowane (KOWR otrzymywał od KE zaakceptowane oferty programów prostych do realizacji). W wyniku weryfikacji programów Komisja Europejska w okresie objętym kontrolą wydała cztery decyzje wykonawcze w sprawie wyboru programów prostych, dotyczących promocji produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich. W załączniku nr I do decyzji KE wskazywała programy kwalifikujące się do wkładu finansowego Unii Europejskiej (dalej: UE).

³⁴ Tj. zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o KOWR w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 6 oraz 6a ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019, ze zm.)

³⁵ Tj. rozporządzeniem Rady (WE) nr 3/2008 z dnia 17 grudnia 2007 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w krajach trzecich (Dz. Urz. UE L 3 z 05.01.2008, str. 1, ze zm.— uchylone z dniem 1 grudnia 2015 r.), a następnie rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 z dnia 22 października 2014 r. w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 3/2008 (Dz. Urz. UE L 317 z 04.11.2014, str. 56).

³⁶ Zgodnie z art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 są to organizacje producentów lub zrzeszenia organizacji producentów uznane przez państwo członkowskie, organy sektora rolno-spożywczego, reprezentujące określone branże rolne w Polsce lub kilku państwach członkowskich.

KOWR, w okresie objętym kontrolą, przed zawarciem umowy o udzielenie dotacji, zgodnie z art. 18 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1831 z dnia 23 kwietnia 2015 r.³⁷, dokonywał sprawdzenia, czy organizacja inicjująca, z którą miała być zawarta umowa wybrała organ wdrażający zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1829 z 7 października 2015 r.³⁸, *Wskazówkami dotyczącymi procedury konkursowej*³⁹ oraz zgodnie z zarządzeniem 66/2020/KP Dyrektora Generalnego KOWR z 1 czerwca 2020 r.⁴⁰ W jednym przypadku organizacja inicjująca na skutek błędów ustalonych przez KOWR w zakresie wyboru organu wdrażającego, trzykrotnie przeprowadzała postępowanie przetargowe. W jednym przypadku w okresie objętym kontrolą organizacja inicjująca odstąpiła od podpisania umowy o udzielenie dotacji na realizację programu prostego w związku z trudną sytuacją finansową.

(dowód: akta kontroli str. 7-17)

W 2018 r. w ramach mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” do KE zostało złożonych 146 wniosków na programy proste (na łączną kwotę ponad 215,5 mln euro), w tym dziewięć programów wpłynęło od polskich organizacji inicjujących (o łącznym budżecie blisko 15,9 mln euro). Decyzją KE zaakceptowała 58 programów prostych o łącznym budżecie ponad 125 mln euro, w tym cztery polskie programy dotyczące: koszyka produktów, jabłek z chronionym oznaczeniem geograficznym, mięsa drobiowego oraz owoców, które były skierowane zarówno na rynek europejski jak i do krajów spoza UE. Łączny budżet polskich programów wynosił 11,2 mln euro, z tego dofinansowanie UE wynosi 8,5 mln euro, co stanowiło 8,8% całkowitej kwoty dotacji UE przeznaczonej na programy proste (piąte miejsce w Europie)⁴¹.

W 2019 r. do KE zostało złożonych 109 wniosków na programy proste (o łącznym budżecie blisko 165,7 mln euro), w tym siedem programów prostych wpłynęło od polskich organizacji inicjujących (na kwotę ponad 19,8 mln euro). KE zaakceptowała 56 programów prostych o łącznym budżecie ponad 127,23 mln euro, w tym trzy polskie programy dotyczące: mięsa drobiowego, koszyka różnych produktów oraz mięsa wołowego i wieprzowego. Łączny budżet polskich programów wynosił ponad 7,61 mln euro, z czego dofinansowanie UE wynosiło blisko 6,09 mln euro, co stanowi 6,2% całkowitej kwoty dotacji UE przeznaczonej na programy proste (piąte miejsce w Europie).

W 2020 r. do KE zostało złożonych 129 wniosków na programy proste (o łącznym budżecie ponad 225,5 mln euro, co stanowiło 237% możliwej do przyznania na te programy kwoty), w tym siedem programów prostych od polskich organizacji inicjujących (o łącznym budżecie blisko 15,1 mln euro). Decyzją KE zaakceptowała 43 programy proste o łącznym budżecie ponad 121, mln euro, w tym jeden dwuletni polski program dotyczący owoców (o budżecie blisko 2,9 mln euro), skierowany na rynek Tajlandii i Malezji (dofinansowanie UE do polskiego programu wynosiło ponad 2,3 mln euro - 2,5% całkowitej kwoty dotacji UE przeznaczonej na programy proste).

³⁷ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2015/1831 ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych wdrażanych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich (Dz. U. UE L 266 z 13.10.2015, str. 14).

³⁸ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1829 z dnia 23 kwietnia 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014 w sprawie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących produktów rolnych na rynku wewnętrznym i w państwach trzecich (Dz. U. UE L 266 z 13.10.2015, str. 3).

³⁹ Dokument KE z 7 lipca 2016 r.

⁴⁰ Zarządzenie wprowadzające Książkę procedur KP-611-547-ARIMR/4/z Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych – Wybór programu i zawieranie umowy.

⁴¹ Dane prezentowane w sprawozdaniu KOWR dotyczące realizacji mechanizmu WPR za 2018 r.

W 2021 r. do KE zostało złożonych 141 wniosków na programy proste (o łącznym budżecie ponad 234,5 mln euro), w tym siedem programów prostych wpłynęło od polskich organizacji inicjujących.

(dowód: akta kontroli str. 7-11, 24, 26-125)

W latach 2018-2021 na podstawie złożonych ofert programów prostych, KOWR podpisał osiem umów z beneficjentami, o łącznej wartości 21 004,2 tys. euro (w 2018 r. podpisano jedną umowę na kwotę 2382, 2 tys. euro, w 2019 r. – trzy umowy na kwotę 8 71, 9 tys. euro, w 2020 r.– trzy umowy na kwotę 7468, 9 tys. euro i w 2021 r. jedną umowę na kwotę 2881,1 tys. euro). Ponadto w latach 2018-2019 kontynuowano udzielanie wsparcia finansowego dla organizacji branżowych lub międzybranżowych, tj. w 2018 r. kontynuowana była realizacja dziesięciu programów, a w 2019 r. – w ramach sześciu programów. W latach 2020–2021 kontynuowana była realizacja działań w programach prostych (odpowiednio: czterech programów w 2020 r. oraz sześciu programów w 2021 r.).

W okresie objętym kontrolą do KOWR złożono 35 wniosków o płatność na kwotę 59 287,6 tys. zł, z tego zrealizowano 39 płatności dla 19 beneficjentów na kwotę 54 908,9 tys. zł, w tym ze środków unijnych wypłacono 45 300,2 tys. zł oraz 9608,7 tys. zł ze środków krajowych.

(dowód: akta kontroli str. 19-20, 33-36, 41, 48, 55, 353-354)

KOWR weryfikował zgodność przedłożonych projektów materiałów informacyjnych i/lub promocyjnych z przepisami rozporządzeniem Rady WE nr 3/2008 i rozporządzeniem Komisji (WE) nr 501/2008 oraz z założeniami umowy na realizację programu informacyjnego lub promocyjnego. Na etapie rozliczania zarówno wniosku o dopłatę częściową (płatność okresową), jak i wniosku o dopłatę końcową (wypłatę salda), w ramach którego przedstawiane były do refundacji koszty poniesione za wyprodukowanie materiałów informacyjnych lub promocyjnych, KOWR weryfikował ich zgodność z wcześniej zaakceptowanymi lub opiniowanymi programami w celu potwierdzenia kwalifikowalności danego kosztu.

(dowód: akta kontroli str. 337- 340, 388)

W Krajowym Ośrodku określono zadania komórki organizacyjnej, tj. Wydziału Promocji w DWE, która zajmowała się w latach objętych kontrolą m.in. realizacją zadań wynikających z mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” oraz weryfikacją i akceptacją procedur przetargowych na wyłonienie organu wdrażającego kampanie promocyjne. Rozwiązania organizacyjne KOWR pozwalały na realizację mechanizmu WPR wdrażanego w oparciu o krajowe i unijne akty prawne. Dodatkowo Dyrektor Generalny KOWR wprowadził do stosowania książki procedur⁴², w których szczegółowo zostały opisane procesy i czynności realizowane w trakcie wdrażania programów prostych, od momentu wydania decyzji wykonawczej Komisji w sprawie przyjęcia programów prostych, do wypłaty salda i kontroli ex-post. Do każdego z etapów stworzono także wzory kart kontrolnych weryfikujących prawidłowość przeprowadzenia danego procesu. W ramach obsługi mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych” KOWR przeprowadzał kontrole: administracyjne oraz na miejscu (kontrole techniczne oraz księgowo, w tym kontrole weryfikujące (ex-post). Kontrole administracyjne były przeprowadzane przez KOWR na bieżąco i polegały na weryfikacji i analizie złożonych przez organizacje inicjujące wniosków

⁴² Księgi: KP-611-547-ARiMR/4/z - Wybór programu i zawieranie umowy, KP-611-548-ARiMR/5/z - Wyliczenie płatności zaliczkowej, KP-611-549-ARiMR/5/z - Realizacja dopłat oraz KP-611-550-ARiMR/4/z - Kontrole sprawdzające realizację programów.

o płatności okresowe i wypłaty salda. W ramach kontroli technicznych, przeprowadzanych podczas m.in. targów, wystaw, seminariów, szkoleń oraz konferencji, dokonywano niezbędnych kontroli parametrów technicznych realizowanych działań, w celu potwierdzenia ich zgodności z programem założonym w umowie o udzielenie dotacji. W kontrolach księgowych weryfikowano m.in. czy została wyodrębniona stosowna analityka na kontach przychodów i rozchodów oraz poprawność przedłożonych przez organizację inicjującą dokumentów księgowych. W ramach kontroli na miejscu przeprowadzana była także kontrola weryfikująca ex-post, której celem było sprawdzenie prawidłowości realizacji wypłat organizacjom inicjującym z tytułu realizacji całego programu, zgodnie z zakresem określonym w umowie o udzielenie dotacji.

(dowód: akta kontroli str. 11-17, 25, 336-347)

W latach objętych kontrolą KOWR, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 3/2008, przysyłał do KE pisemne sprawozdania z finansowania programów informacyjnych lub promocyjnych w terminie 30 dni kalendarzowych od daty realizacji dopłaty końcowej. Sprawozdania wykazywały również wykonanie budżetu programu⁴³. Z przeprowadzonych kontroli weryfikujących (ex-post) po zakończeniu programu, KOWR przysłał do KE raporty. W ramach przeprowadzonych w badanym okresie 14 kontroli weryfikujących⁴⁴ nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących koniecznością podjęcia przez KOWR działań prawnych. W latach 2018-2021 KOWR przekazywał do agencji płatniczej (tj. ARiMR) sprawozdania, w których były zawarte informacje z realizacji mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”.

(dowód: akta kontroli str. 7-9, 26-56, 346-347, 388-389)

W okresie objętym kontrolą wystąpił jeden przypadek odzyskania przez KOWR od beneficjenta nienależnych płatności na kwotę 82,4 zł na skutek kontroli przeprowadzonej przez Oddział Terenowy Agencji Rynku Rolnego w Krakowie (dalej OT ARR). W wyniku działań kontrolnych OT ARR ustalono błędne naliczenie kosztów cząstkowych przez beneficjenta, co skutkowało zawyżeniem kwoty kosztów kwalifikowanych.

W ramach obsługi mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”, w KOWR nie ujawniono przypadków oszustw bądź rażących zaniedbań, skutkujących nałożeniem kar finansowych lub innych sankcji na beneficjenta.

(dowód: akta kontroli str. 347-349)

Krajowy Ośrodek każdorazowo dokonywał analizy i oceny efektów zrealizowanych programów prostych na etapie rozliczania wniosku o wypłatę salda. Przedmiotowa ocena realizowana była na podstawie przedłożonego przez organizację inicjującą raportu końcowego z przeprowadzonych badań efektywności tego programu. Badania te, zgodnie z wytycznymi UE, przeprowadzone były na koniec realizacji każdego programu prostego przez niezależny podmiot badawczy, wybrany przez organizację inicjującą lub wdrażającą (badanie efektywności programu) Wskazywane w poszczególnych programach prostych cele były zgodne z celami wskazanymi w rozporządzeniu (UE) 1144/2014 oraz rozporządzeniu wykonawczym

⁴³ Powiadomienia (sprawozdania) z programów prostych, realizowanych na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1144/2014, były wypełniane i przysyłane do KE za pośrednictwem elektronicznego systemu ISAMM (Informatyczny System Monitoringu i Zarządzania Rynkiem Rolnym), zgodnie z art. 21 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1831.

⁴⁴ Kontrola obejmowała w przypadku programów informacyjnych i/lub promocyjnych ponad 20% kosztów programu; natomiast w przypadku programów prostych - ponad 30% kosztów programu.

Komisji (UE) 2015/1831. Wskazane w programach cele główne obejmowały m.in. zwiększenie wiedzy o zaletach danego produktu, poinformowanie o wysokich standardach produkcji w Unii Europejskiej w szczególności w odniesieniu do bezpieczeństwa żywności, zwiększenie konkurencyjności i spożycia danego produktu oraz zwiększenie jego rozpoznawalności na rynkach zagranicznych, zwiększenie udziału danego produktu na rynku. Cele szczegółowe były określone odrębnie dla każdego z programów/kampanii i obejmowały dwa segmenty: korzyści ekonomiczne (np. wzrost eksportu danego produktu) oraz korzyści informacyjne (dotarcie z informacją do dużej grupy odbiorców, producentów itp.). Dla celów szczegółowych określono dodatkowe wskaźniki dla poszczególnych produktów (kodów produktów).

W okresie objętym kontrolą, na osiem zawartych umów dotyczących programów prostych zakończone zostały trzy programy, w tym dwa zostały ostatecznie rozliczone, a pięć było kontynuowanych. Badaniu poddano program „Siła smaku, witamin i kolorów - poznaj jakość jabłek z Europy” (program zakończony w okresie kontroli). KOWR zgodnie art. 10 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/1831 oraz w związku ze zgodą wyrażoną przez KE⁴⁵, zawarł z wybraną organizacją inicjującą umowę dotyczącą realizacji ww. programu, po dokonaniu weryfikacji zgodności wyboru organu wdrażającego z procedurą z art. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/1829. W związku ze złożonymi, zgodnie z art. 14 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2015/1831, przez organizację inicjującą wnioskami o płatność okresową i o wypłatę salda, KOWR przeprowadził kontrolę administracyjną i kontrolę na miejscu, tj. zgodnie z art. 19 ust. 1 rozporządzenia UE 2015/1831. KOWR w trakcie kontroli administracyjnej weryfikował wnioski o płatność, sprawozdania towarzyszące wnioskowi oraz kwalifikowalność kosztów zgodnie z art. 4 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/1829 i z art. 20 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego. W powyższych kontrolach nie stwierdzono nieprawidłowości skutkujących redukcją wnioskowanej kwoty. W wyniku realizacji programu „Siła smaku, witamin i kolorów - poznaj jakość jabłek z Europy” został zrealizowany wskaźnik dotyczący wzrostu świadomości walorów europejskich jabłek, w tym metod ich produkcji oraz standardów jakości, zmalał natomiast w drugim roku kampanii promocyjnej eksport jabłek do Zjednoczonych Emiratów Arabskich (efekt pandemii COVID-19).

Wyniki badań efektów dwóch pozostałych, zakończonych programów wykazały, że w przypadku programu „Meat with European Quality” (Mięso o europejskiej jakości): 1) działania promocyjne i informacyjne podejmowane w ramach realizacji założeń kampanii przyniosły oczekiwany skutek na obu rynkach docelowych kampanii (USA i Kanady); 2) podniosła się znajomość cech charakteryzujących europejskie mięsa i pozytywnie wpłynęło to na ocenę walorów smakowych, wartości odżywczych oraz świadomości wysokiej jakości mięsa produkowanego w Unii Europejskiej; 3) nastąpił wzrost zainteresowania odbiorców i kontrahentów północnoamerykańskich europejskim mięsem oraz przetworami spożywczymi wyprodukowanymi na ich bazie; 4) wzrosła ocena respondentów dotyczą walorów smakowych i odżywczych mięsa produkowanego w Europie. Wskaźniki zawarte w celach ekonomicznych zostały osiągnięte (z wyjątkiem produktu mięsa świeżego – ze względu na panujący w części krajów europejskich ASF), w tym nastąpił wzrost eksportu. Cele zakładane w programie „Indyk z Europy – pod skrzydłami jakości”, zostały osiągnięte,

⁴⁵ Decyzja Komisji Europejskiej C (2019) 777 final z 29 stycznia 2019 r. w sprawie udzielenia Rzeczypospolitej Polskiej zgody na przedłużenie terminu zawarcia umowy.

tj. osiągnięto wzrost wartości produkcji oraz konsumpcji mięsa indyczego w Polsce (na tym samym poziomie utrzymały się wskaźniki w Niemczech, natomiast zmniejszyły się w Czechach), zwiększyła się rozpoznawalność wartości odżywczych mięsa indyczego na rynku polskim i czeskim oraz zmniejszyła się na rynku niemieckim.

(dowód: akta kontroli str. 335-358, 388-389, 593-609)

9. W ramach poddziałania 3.2 „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (dalej poddziałanie 3.2 PROW 2014-2020) zostały przeprowadzone dwa nabory wniosków (w terminie od 30 września 2016 r. do 31 października 2016 r. oraz od 29 listopada 2019 r. do 27 stycznia 2020 r.). Nabory zostały przeprowadzone w oparciu o „Harmonogram planowanych naborów wniosków w ramach PROW 2014-2020” opublikowany przez MRiRW oraz w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020⁴⁶ (dalej rozporządzenie z 7 lipca 2016 r.) W przypadku drugiego naboru KOWR opublikował ogłoszenie, z którymi mogli zapoznać się beneficjenci ubiegający się o przyznanie pomocy w dzienniku o zasięgu krajowym, na stronie internetowej oraz w Centrali i w oddziałach terenowych KOWR.

(dowód: akta kontroli str. 131, 135-145)

W ramach dwóch naborów dotyczących poddziałania 3.2 PROW 2014-2020 do KOWR wpłynęło 145 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 190 294, 9 tys. zł, w tym w okresie objętym kontrolą wpłynęło 61 wniosków na kwotę 75 776,9 tys. zł. Siedem podmiotów zrezygnowało z ubiegania się o środki finansowe przed publikacją listy, a sześć podmiotów zawiesiło rozpatrywanie wniosku na podstawie art. 67 b ust.1 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Opublikowana przez KOWR 7 września 2020 r. lista kolejności przysługiwania pomocy dla województwa mazowieckiego oraz dla pozostałych województw obejmowała 48 wnioskodawców. W czterech przypadkach KOWR odmówił przyznania pomocy, ze względu na niezuzupełnienie przez beneficjenta wniosku w terminie. Złożone w okresie objętym kontrolą wnioski były rozpatrywane w KOWR w oparciu o przepisy unijne oraz przepisy krajowe, w tym obowiązujące w KOWR procedury w tym zakresie⁴⁷.

W ramach poddziałania 3.2 PROW 2014-2020 zostały podpisane 83 umowy na kwotę łączną 108 491 tys. zł, w tym 69 032,8 tys. zł środków UE (na dzień 31 lipca 2021 r. umów „aktywnych” było 67⁴⁸ na kwotę 88 316,5 tys. zł, w tym 56 195,8 tys. zł środków UE). W ramach poddziałania 3.2. PROW 2014-2020 wypłacono 28 930,7 tys. zł, co stanowiło 32,6% zaplanowanych środków na ten cel, w tym 18 408,6 tys. zł stanowiły środki UE, a 10 522,1 środki budżetu państwa. Środki prywatne na powyższy cel wyniosły 24 099,6 tys. zł.

⁴⁶ Dz.U. z 2016 r., poz. 1080, ze zm.

⁴⁷ Np. procedura KP-611-413-ARiMR, wprowadzona zarządzeniem Dyrektora Generalnego KOWR nr 23/2020/KP z dnia 24.01.2020 r. Obsługa wniosku o przyznanie pomocy w ramach poddziałania: „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”.

⁴⁸ Umowy „aktywne” oznaczają zarówno umowy rozliczone, jak i umowy realizowane.

W okresie objętym kontrolą dwóch beneficjentów wniosło pozwy o zapłatę do sądu powszechnego. W pierwszym przypadku na podstawie orzeczenia Sądu Apelacyjnego KOWR wypłacił beneficjentowi 323,8 tys. zł jako różnicę pomiędzy kwotą wnioskowaną we wniosku o płatność, a kwotą faktycznie wypłaconą w ramach zlecenia płatności. W drugim przypadku sprawa jest w toku.

(dowód: akta kontroli str. 132-160, 393-399, 476-477, 482-483, 493-498, 587-588)

W latach objętych kontrolą KOWR zapewnił poprawność rejestracji wniosków o przyznanie pomocy. Wnioski składane w ramach naborów w poddziałaniu 3.2 PROW 2014-2020⁴⁹ były rejestrowane chronologicznie w systemie kancelaryjnym KOWR, tj. w Elektronicznym Zarządzaniu Dokumentacją - EZD. Dla każdej sprawy była założonateczka, a wszystkie dokumenty w ramach danej sprawy opatrzone zostały indywidualnym znakiem nadanym zgodnie z procedurą, opisaną w książce procedur KP-611-413-ARiMR⁴⁹.

(dowód: akta kontroli str. 132, 328-330)

KOWR w badanym okresie dokonywał weryfikacji wniosków beneficjentów o płatność, na podstawie karty weryfikacji wniosku o płatność wprowadzona książką procedur dla PROW (książka procedur 2014-2020 KP-611-414-ARiMR/2/z)⁵⁰. W ramach końcowych wniosków o płatność beneficjenci składali sprawozdania z realizacji operacji, które były weryfikowane przez pracowników KOWR w zakresie wskazanym w przepisach prawa oraz wskazanym w karcie weryfikacji wniosku o płatność. Dyrektor Departamentu Wspierania Konsumpcji KOWR wyjaśniła, że: *„wszyscy beneficjenci osiągnęli zakładane wskaźniki i cel do momentu złożenie wniosku o płatność końcową lub dokonania uzupełnień do wniosków wynikających z wezwań KOWR. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie było przypadków odmowy wypłaty płatności końcowej”*.

(dowód: akta kontroli str. 413-423, 432-475, 485-492, 588-592)

W okresie objętym kontrolą, w ramach poddziałania 3.2 PROW 2014-2020, w dwóch przypadkach zostały wypłacone przez KOWR nienależne beneficjentowi środki na kwotę łączną 96,4 tys. zł (62,6 zł i 96.367 zł). W przypadku należności na kwotę 62,6 zł, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich, KOWR odstąpił od dochodzenia należności poniżej 100 euro. W przypadku należności na kwotę 96,4 tys. zł, KOWR podjął działania w celu odzyskania wypłaconych środków, m.in. poprzez wypowiedzenie umowy z dniem 14 czerwca 2021 r, kierując do beneficjenta pisma⁵¹ z żądaniem zwrotu nienależnie otrzymanych środków oraz zgłoszenie należności do agencji płatniczej w celu jej odzyskania.

W latach objętych kontrolą, w ramach procedury dotyczącej obsługi wniosku o płatność, KOWR w związku z uchybieniami w realizacji umowy przez beneficjentów zastosował redukcję należnych beneficjentom środków na łączną kwotę 663,8 tys. zł. Podstawą zastosowanych redukcji było m.in. nieprzestrzeganie przez beneficjenta zasad postępowania ofertowych wynikających z umowy o przyznaniu pomocy, wykazanie kosztów niekwalifikowanych oraz nieprzedłożenie w terminie wymaganych dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 590, 592, 610-646)

⁴⁹ Zarządzenie Dyrektora Generalnego KOWR nr 23/2020/KP z dnia 24 stycznia 2020 r. zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia książki procedur (KP-611-413-ARiMR).

⁵⁰ Zarządzenie Dyrektora Generalnego KOWR nr 44/2019/KP z 9 maja 2019 r. zmienione zarządzeniem Dyrektora Generalnego KOWR z 11 czerwca 2021 r.

⁵¹ Pismo z 5 lipca 2021 r. oraz pismo z 23 września 2021 r.

W wyniku badania próby⁵² ustalono, że KOWR zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra RiRW z dnia 7 lipca 2016 r. opublikował informacje o naborze wniosków o przyznanie pomocy. W związku z brakami wniosku KOWR zgodnie § 9 ust. 1 i 2 powyższego rozporządzenia KOWR wzywał do jego uzupełnienia. Informacja o kolejności przysługiwania pomocy została podana do publicznej wiadomości w terminie 7 dni od jej ustalenia, tj. zgodnie § 11 ust. 5 ww. rozporządzenia. KOWR terminowo, tj. zgodnie z § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia, wezwał podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy. Zgodnie z § 16 rozporządzenia KOWR wezwał beneficjenta, w formie pisemnej, do usunięcia braków wniosku o płatność, a przed dokonaniem płatności została przeprowadzona kontrola na miejscu przez oddział terenowy KOWR, która nie wykazała nieprawidłowości. KOWR rozpatrzył wniosek o płatność prawidłowo w oparciu o § 17 ust. 1- 4 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli 647-680, 714-715)

W latach objętych kontrolą KOWR przekazał sprawozdania do ARiMR z realizacji PROW 2014-2020, w tym z realizacji poddziałania 3.2 PROW 2014-2020, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 13 sierpnia 2015 r. w sprawie danych niezbędnych do właściwego monitorowania realizacji i ewaluacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020⁵³ oraz zgodnie z postanowieniami umowy z 28 maja 2017 r. w sprawie delegowania zadań agencji płatniczej podpisaną pomiędzy ARiMR a ARR. Sprawozdania były przekazywane w interwałach tygodniowych, miesięcznych, śródrocznych i rocznych. Sprawozdania roczne za lata 2018-2020 z realizacji poddziałania 3.2. PROW 2014-2020 były przekazywane przez KOWR terminowo, zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 4 ww. rozporządzenia.

W latach objętych kontrolą oddziały terenowe KOWR w związku ze złożonymi przez beneficjentów wnioskami o płatność, w tym o płatność końcową, przeprowadziły 58 kontroli na miejscu.

(dowód: akta kontroli str. 132, 161-321, 397, 431-473)

W ramach prowadzonych działań beneficjenci zostali zobligowani do realizacji celu szczegółowego dla poddziałania 3.2. PROW 2014-2020, tj. „Poprawy konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe” oraz realizacji indywidualnie określanego celu dla każdej operacji wskazanego w załączniku do umowy o przyznaniu pomocy. Zgodnie z informacją udzieloną przez KOWR: „weryfikacja osiągniętych przez beneficjenta wskaźników realizacji operacji odbywa się na podstawie sprawozdania z realizacji operacji, które przedkładane są wraz z wnioskiem o płatność końcową”. Środki finansowe były wypłacane beneficjentom, którzy spełnili warunki wypłaty pomocy oraz jeżeli cel operacji i jego wskaźniki zostały osiągnięte (lub mogły zostać osiągnięte do dnia złożenia wniosku o płatność końcową). Dodatkowo, Dyrektor Departamentu Wspierania Konsumpcji KOWR poinformowała, że: „z żadnych przepisów, czy też procedur nie wynika obowiązek KOWR w zakresie monitorowania realizacji i ewaluacji programu”.

(dowód: akta kontroli str. 395-396, 431-482, 485-492, 500)

⁵² Badaniem objęto umowę zakończoną i rozliczoną na kwotę 1729,5 tys. zł wypłaconej pomocy.
⁵³ Dz. U. z 2015 r. 1397, ze zm.

10. W latach 2018-2021 (I półrocze) przeprowadzono trzy planowe audyty z zakresu promocji polskiej żywności za granicą. W 2018 r. przeprowadzono audyt dotyczący wspierania działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Przeprowadzone w 2019 r. dwa audyty dotyczyły:

- wspierania rozwoju współpracy handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą m.in. w zakresie skuteczności i efektywności podejmowanych działań z zastosowaniem mechanizmów kontroli zarządczej;
- podziałania 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” PROW 2014-2020 m.in. w zakresie wypełniania warunków umowy delegowania zadań nr 17/2015_DDD_UM17 z dnia 28 maja 2015 r. oraz spełniania kryteriów akredytacji wynikających z załącznika I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r.

Według stanu na 30 września 2021 r. zalecenia wydane w ramach ww. audytów zostały częściowo wdrożone lub były w trakcie realizacji.

Prawidłowość obsługi wniosków w ramach podziałania 3.2. „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” była przedmiotem audytu przeprowadzonego w 2018 r. przez ARiMR. Przeprowadzona w 2019 r. przez ARiMR ocena wdrożenia zaleceń z ww. audytu wykazała, że zalecenia zostały przez KOWR wdrożone.

W 2020 r. Departament Rozwoju Inwestycji w Ministerstwie Rozwoju przeprowadził w KOWR kontrolę prawidłowości realizacji projektu „Promocja gospodarki w oparciu o polskie marki produktowe – Marka Polskiej Gospodarki – Brand”. Ponowną kontrolę tego projektu przeprowadził w 2021 r. Departament Rozwoju Inwestycji w Ministerstwie Rozwoju, Pracy i Technologii. Zalecenia wydane przez ww. kontrolę zostały przez KOWR zrealizowane.

Zadania z zakresu promocji polskiej żywności za granicą nie były przedmiotem kontroli wewnętrznej KOWR. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do KOWR skargi, wnioski i petycje w sprawie promocji polskiej żywności za granicą.

(dowód: akta kontroli str. 717-931)

11. Krajowy Ośrodek, zgodnie z art. 9 ust. 2 pkt 13 ustawy o KOWR oraz art. 4 ust. 1 ustawy o funduszach promocji produktów rolno-spożywczych, obsługiwał 10 funduszy (tj. mleka; mięsa wieprzowego; mięsa wołowego; mięsa końskiego; mięsa owczego; ziarna zbóż i przetworów zbożowych; owoców i warzyw; mięsa drobiowego; ryb i roślin oleistych). Celem tych funduszy było m.in. wspieranie promocji produktów rolno-spożywczych poprzez finansowanie lub współfinansowanie kampanii informacyjnych i promocyjnych (obejmujących promocję spożycia określonych produktów rolno-spożywczych), a także finansowanie tzw. wkładu własnego kampanii promocyjnych lub informacyjnych prowadzonych w ramach mechanizmu WPR „Wsparcie działań promocyjnych i informacyjnych na rynkach wybranych produktów rolnych”.

Na działania promocyjne, informacyjne, udział w targach i wystawach za granicą w związku z promocją polskiej żywności za granicą z funduszy poniesiono koszty w łącznej wysokości 48 663,6 tys. zł, z tego: w 2018 r. 12 155 tys. zł, w 2019 r. 15 599,8 tys. zł, w 2020 r. 16 123,2 tys. zł, a w pierwszej połowie 2021 r.

4 785,6 tys. zł⁵⁴. Największe wydatki na realizację ww. działań poniesiono z: Funduszu Promocji Mięsa Drobiowego (13 322 tys. zł), Funduszu Promocji Owoców i Warzyw (9814,6 tys. zł) oraz Funduszu Mięsa Wieprzowego (9583,4 tys. zł). Wydatki te stanowiły odpowiednio: 31,7%, 35,7% i 30% wszystkich wydatków poniesionych z tych funduszy w latach 2018-2021 (I półrocze).

Koszty związane z realizacją przez KOWR zadań w związku z ich administrowaniem pokrywane ze środków funduszy promocji, nie mogą przekroczyć 3,5% rocznych wpływów na poszczególne fundusze promocji (art. 5 ww. ustawy). Zgodnie z powyższym przepisem, KOWR uzyskał przychody, które wyniosły: w 2018 r. – 1972,7 tys. zł (3,5% rocznych wpływów na poszczególne fundusze promocji), w 2019 r. – 2081,6 tys. zł (3,5%), 2020 r. – 2469,4 tys. zł (3,5%) i 2021 r. (I półrocze) – 1346,5 tys. zł (3,5% półrocznych wpływów).

(dowód: akta kontroli str. 1277-1320, 1450)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nieopracowaniu przez Krajowy Ośrodek wieloletniego planu działań promocyjno-informacyjnych, co było działaniem nierzetelnym. Na podstawie § 18 ust. 3 pkt 4 Regulaminu organizacyjnego KOWR⁵⁵ do zadań Wydziału Współpracy z Przedsiębiorcami należało przygotowanie wieloletnich planów zagranicznych działań promocyjno-informacyjnych KOWR. Pełniący obowiązki Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu wyjaśnił m.in., że w pierwszych latach KOWR brak długofalowych planów nie wpłynął na realizację działań promocyjnych prowadzonych za granicą, ponieważ główne kierunki działań określone zostały w *Strategii promocji żywności*. Wyjaśnił również, że każdorazowe przygotowanie rocznych planów poprzedzała analiza uwzględniająca m.in. bariery i ograniczenia eksportu polskich produktów żywnościowych, stopień zaawansowania uzgodnień bilateralnych oraz procesów certyfikujących mających na celu ich eliminację, a także postulaty i sugestie organizacji branżowych sektora rolno-spożywczego. Dzięki temu zapewniona została ciągłość i spójność działań podejmowanych na głównych kierunkach w kolejnych latach przy jednoczesnym elastycznym podejściu w wyborze kierunków i branż przy zmieniających się trendach na światowych rynkach i preferencjach przedsiębiorców.

Zdaniem NIK, w celu zapewnienia spójnych działań w zakresie wsparcia rozwoju wymiany handlowej sektora rolno-spożywczego z zagranicą w perspektywie wieloletniej, uzasadnione jest – w oparciu o *Strategię promocji żywności* – opracowanie długookresowego planowania działalności promocyjnej przez przedsiębiorców i organizacje branży rolno-spożywczej.

(akta kontroli str. 965-981, 1070, 1160, 1323, 2877-2878, 2860)

⁵⁴ Fundusze promocji są zasilane z wpłat naliczanych i pobieranych od podmiotów skupujących i przetwarzających produkty rolne w wysokości 0,1%, z wyłączeniem Funduszu Promocji Roślin Oleistych, gdzie obowiązuje naliczenie w wysokości 0,2% wartości netto z faktur zakupu/sprzedaży, a w przypadku Funduszu Promocji Mleka - w wysokości 0,001 zł od każdego skupionego kilograma mleka. Dodatkowym źródłem zasilania funduszy są odsetki bankowe naliczane od środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bieżących funduszy oraz odsetki od należności i koszty upomnień.

⁵⁵ Regulamin organizacyjny KOWR wprowadzony zarządzeniem nr 14/2021/W Dyrektora Generalnego KOWR z 26 stycznia 2021 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego KOWR, wcześniej: § 16 ust. 3 pkt 4 Regulaminu organizacyjnego wprowadzonego zarządzeniem nr 145/2018/W Dyrektora Generalnego KOWR z 13 września 2018 r. ze zm., § 6 ust. 2 Wewnętrznego Regulaminu Departamentu Wsparcia Eksportu z 17 stycznia 2018 r. wprowadzonego na podstawie § 30 Regulaminu organizacyjnego KOWR stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 01/2017/W z 1 września 2017 r.

IV. Uwagi i wnioski

Wniosek

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o opracowanie wieloletniego planu działań promocyjno-informacyjnych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa w zakresie promocji za granicą.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa,   października 2021 r.

Kontrolerzy
Małgorzata Czuchryta
główny specjalista kp.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

.....
podpis

.....
podpis

Dariusz Marszałek
główny specjalista kp.

.....
podpis

Maciej Kucharski
główny specjalista kp.

.....
podpis

Na podstawie art. 35c ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm.) w powyższym tekście dokonano sprostowania oczywistych omyłek pisarskich poprzez:

- 1) zastąpienie na str. 8 – w wierszu 14-15 od dołu treści „Pełniący obowiązki wyjaśnił również, że Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu” treścią „Pełniący obowiązki Dyrektor Departamentu Wsparcia Eksportu wyjaśnił również, że”;
  - 2) zastąpienie na str. 16 – w wierszu ósmym od góry liczby „871,9 tys. zł” liczbą „8271,9 tys. zł”;
  - 3) zastąpienie na stronie 16 – w wierszu 9-12 od góry zdania „Ponadto w latach 2018-2019 kontynuowano udzielanie wsparcia finansowego dla organizacji branżowych lub międzybranżowych, tj. w 2018 r. kontynuowana była realizacja dziesięciu programów, a w 2019 r. – w ramach sześciu programów.” zdaniem „Ponadto w latach 2018-2019 kontynuowano udzielanie wsparcia finansowego dla organizacji branżowych lub międzybranżowych, tj. w 2018 r. kontynuowana była realizacja dziesięciu programów, a w 2019 r. – udzielono wsparcia finansowego organizacjom branżowym i/lub międzybranżowym w ramach sześciu programów.”;
  - 4) zastąpienie na str. 16 w wierszu 26-28 od góry treści „informacyjnych lub promocyjnych, KOWR weryfikował ich zgodność z wcześniej zaakceptowanymi lub opiniowanymi programami” treścią „informacyjnych i/lub promocyjnych, KOWR weryfikował ich zgodność z wcześniej zaakceptowanymi lub opiniowanymi materiałami.”.
- 4.

Kontroler
Małgorzata Czuchryta
Główny specjalista kp.

.....

Warszawa, dnia   listopada 2021 r.